

TMMOB'NİN ASGARİ ÜCRET MÜCADELESİ

EMO Basın- TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, TMMOB ve Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) arasında kayıtdışı istihdamı önlemek amacıyla 31 Temmuz 2012'de imzalanarak günümüze dek sürdürülen Asgari Ücret Protokolü'nün, SGK tarafından 9 Haziran 2017'de tek taraflı olarak feshedilmesi nedeniyle basın toplantısı düzenledi. Koramaz, TMMOB'nin ağırlıklı olarak kamu kurumlarında yeni işe başlayan mühendis, mimar ve şehir plancılarının ücretini esas alarak belirlediği asgari ücreti, her yıl Aralık ayında SGK'ya ilettiğini ve uygulanmak üzere bağlı meslek odaları ile kamuoyuna duyurduğunu anımsattı. SGK'nın imzalandığı tarihten bugüne sorunsuz olarak uygulanmakta olan protokolü, "yürütülen iş ve işlemlere esas teşkil eden mevzuatta önemli değişiklikler yaşandığı" gerekçesiyle revize etmek istediğini belirten Koramaz, şöyle konuştu:

"Aslında, protokolün imzalandığı 2012 yılından günümüze, protokol değişikliği bulunmamaktadır. Tarafımıza iletilen revize protokol taslağı incelendiğinde, mevcut protokolün esasını oluşturan 'TMMOB'nin asgari ücret belirlemesi' ve 'kurumun mühendis, mimar ve şehir plancılarına ödenecek ücretlerin bu asgari seviyenin altında olmaması için gerekli tedbirleri alması' hükümleri çıkarılarak protokolün içinin boşaltılmaya çalışıldığı görülmüştür. Bu nedenle revize protokol taslağı Birliğimizce kabul edilmemiştir.

SGK'nın yazısında yer alan 'Kurumumuzun amacı, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 39'uncu Maddesi gereğince belirlenen zorunlu asgari ücrete alternatif bir ücret seviyesi belirlemek veya arz-talep ilişkisi sonucunda piyasa tarafından belirlenen ücret seviyelerine müdahale etmek değil, sigortalıların kurumumuza gerçek ücretleri üzerinden bildirilmesini sağlamaktır' ifadesi esas niyeti açıkça ortaya koymaktadır. Böylece SGK, kendisi ile TMMOB arasında belirlenen asgari ücreti değil, işveren/sermaye piyasasının serbestçe belirlediği farklı ve 'gerçek' yani 'düşük' ücretleri esas almayı; kamu yararı ve meslektaşlarımızın korunması gerekliliklerinden uzaklaşmayı tercih etmiştir."

Koramaz, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 39. Maddesi gereğince belirlenen zorunlu asgari ücretin, lisans düzeyinde eğitim almış mühendis, mimar ve şehir plancısı meslek mensuplarının almakta oldukları ücret bağlamında gerçek durumu yansıtan ve insani gereksinimleri karşılayan bir rakam olmadığına dikkat çekti. Asli görevi çalışanların haklarını ve sos-

TMMOB ve SGK arasında kayıtdışı çalışmayı önlemek üzere imzalanan ve ancak iki taraflı anlaşma ile kaldırılabilir olan Asgari Ücret Protokolü, SGK tarafından tek taraflı olarak feshedildi. Bu duruma tepki gösteren TMMOB; mühendis, mimar ve şehir plancısına yönelik Asgari Ücret Protokolü'nün kaldırılmasına karşı kampanya başlattı. Olmayan mevzuat değişikliklerini ileri sürerek TMMOB'nin asgari ücret belirleme ve bu asgari ücretin altında bildirim yapılmamasına yönelik protokol hükümlerinin kaldırılmak istemesine tepki gösteren TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, bu yanlış adımdan dönülmesi için çağrı yaptı.

yal güvencelerini korumak üzere ilgili usul ve esasları düzenlemek olan SGK'nın mevzuattaki yetersizliğe sığınarak işbirliğinden kaçınması değil, meslek kuruluşları ile birlikte çalışarak bu eksikliği gidermeye yönelik çalışmalar yapmasının beklediğini vurgulayan Koramaz, şunları söyledi:

"Patron ve Hükümet Baskısına Boyun Eğildi"

"TMMOB bu süreçte SGK ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkilileri ile görüşmeler yaparak kurumu bu son derece yanlış ve yanlış karardan döndürmeye çalışmış, ancak başarılı olamamıştır.

Zira görüşülen yetkililer, işveren kesimleri tarafından kuruma büyük bir baskı uygulandığını, bakanlık üst düzey bürokrasisinin bu durumdan rahatsız olduğunu açıkça söylemektedir. SGK, maalesef bizlerin yani emekçilerin taleplerini dikkate almak yerine, patronların ve Parlamento'daki temsilcileri olan hükümet yetkililerinin, bakanların baskılarına boyun eğerek, yüzbinlerce mühendis, mimar şehir plancısının almış oldukları eğitim ve verdikleri hizmetin niteliğini hiçe saymıştır. Mühendis, mimar ve şehir plancılarını düşük ücretlerle çalışmaya ve sigorta primlerinin eksik yatırılması nedeniyle güvencesiz bir geleceğe mahkûm etmiştir."

Koramaz, kuruluş amacı "sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortası bakımından kişileri güvence altına almak" olan SGK'nın bu kararının, kendi tarihinde "kara bir leke" olarak yer alacağını belirtti. SGK'nın kayıtdışılığın yalnızca sigortasız işçi çalıştırmak olmadığını, çalışanların aldığı gerçek ücret üzerinden sigorta primi ödememenin de bir çeşit kayıtdışılık olduğunu çok iyi bildiğini kaydeden Koramaz, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Bu protokolün feshi nedeniyle devlet ciddi bir gelir kaybına uğratılacak ve vergi kaçakçılığı teşvik edilecektir. TMMOB ve diğer kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile yürütülen işbirliğini geliştirerek daha ileriye götürmesi gereken SGK yetkilileri protokolü feshederek suç işlemektedir. 'Protokolün Feshi' başlıklı protokolün 6. Maddesi 'İş bu Protokol maddelerinde belirtilen hükümleri, yasal ve idari işleri düzenleme gerekçesiyle yeni bir protokol yürürlüğe girdiğinde kendiliğinden feshedilmiş sayılacaktır. Ancak taraflar anlaşarak da bu protokolü feshedebilirler' şeklindedir. Geline aşamada taraflar arasında yeni bir protokol yürürlüğe girmemiştir ve protokol feshi konusunda Birliğimiz ile bir anlaşmaya varılmamıştır. SGK imza attığı protokolün hükümlerini de çiğneyerek, hukuksuz biçimde tek taraflı olarak protokolü feshetmiştir."

Üyelere Mücadele Çağrısı

TMMOB'nin SGK'nın bu kararını kabullenmeyeceğinin altını çizen Koramaz, "tek taraflı fesih" kararını tüm üyelere duyurarak, bu yanlış adımdan bir an önce dönülmesi için tüm örgüt birimlerini mücadele etmeye çağırma bir zorunluluk olarak gördüklerini belirtti. Koramaz sözlerini şöyle tamamladı:

"Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na ve Sosyal Güvenlik Kurumu'na sesleniyoruz; sosyal güvenlik toplumun tüm bireyleri için temel bir hak. 500 bini aşkın mühendis, mimar ve şehir plancısının ekmeği ile oynamayın, geleceklerini karartmayın. Bu yanlış karardan bir an önce geri dönün. TMMOB, başta yeni mezun üyelerimiz olmak üzere ücretli çalışan tüm üyelerimizin kazanılmış haklarını geri dönülmez biçimde yok edecek 'tek taraflı fesih' işleminin geri alınması ve gerekli yasal düzenlemelerin yapılması için mücadele edecektir. Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz!"

SGK'ya İtiraz Dilekçesi

TMMOB, işbirliği protokolünün feshedilmesi nedeniyle başlattığı kampanya kapsamında EMO da tüm üyelere mektup göndererek, SGK'ya itiraz dilekçesi vermeleri çağrısında bulundu. Ücretli çalışan mühendis, mimar ve şehir plancıları için önemli bir kazanım olan protokolün, SGK'nın kayıt dışı ekonomiyi önlemek için yürüttüğü çalışmalar kapsamında TMMOB'ye yaptığı davet üzerine bir dizi toplantılar sonucu çerçevesi ortaklaşa belirlenerek 2012 yılında imzalandığı kaydedilen mektupta, şöyle denildi:

"Protokol; mühendis ve mimarların ücretlerinin, TMMOB tarafından belirlenerek SGK'ya iletilen asgari ücretlerin altında olmaması için kurum tarafından gerekli tedbirlerin alınması esasına dayanmaktaydı. Protokolün fesih nedeni mevcut protokolün içeriğini tamamen boşaltacak ve anlamsızlaştıracak yeni bir protokol taslağını kabul etmeye zorlanmamız ve imzalamayı reddetmemizdir. SGK, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 39. Maddesi gereğince belirlenen zorunlu asgari ücrete alternatif bir ücret olarak algılandığı gibi bir gerekçeye sığınarak Birliğimizin bildirdiği asgari ücret üzerinden denetim yapmayı bırakmak istemiştir. Gerekçe inandırıcı değildir, zira protokolün imzalandığı 2012 yılında da 4857 sayılı Kanun'un ilgili hükmü yürürlükteydi.

Bilindiği üzere feshedilen protokol uyarınca, bir işyerinde mühendis kodu ile girişi yapılan bir kişinin prime esas ücretinin TMMOB tarafından belirlenen ücret seviyesinin altında olduğunun görülmesi durumunda SGK için bu işyeri denetlenmesi gereken işyeri olarak değerlendirilmekteydi. Kurumun sunduğu protokol taslağında ilgili maddedeki asgari ücretin sınır değeri olduğuna ilişkin ifadeler kaldırılmak suretiyle mühendis kodlarını işlevsiz hale getirmek ve denetime esas eşik değer ortadan kaldırılmak istenmiştir."

İşbirliğinin korunması ve geliştirilerek devam etmesi için SGK ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı nezdinde görüşmeler yapıldığı aktarılan mektupta, asgari ücretin "İşçilere bir çalışma günü karşılığı olarak ödenen ve işçinin gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım, kültür vb. gereksinimlerini günün fiyatları üzerinden en az düzeyde karşılamaya yetecek ücret" olarak tanımlandığı anımsatıldı. Zorunlu asgari ücretin, lisans düzeyinde eğitim almış mühendis, mimar ve şehir plancısı meslek mensuplarının almakta oldukları ücret bağlamında reel durumu yansıtan bir rakam olmadığına dikkat çekilerek, şu görüşlere yer verildi:

"Sosyal Güvenlik Temel Hak"ı

"Ancak kuruluş amacı 'sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortası bakımından kişileri güvence altına almak' olan SGK, kendisi ile TMMOB arasında belirlenen asgari ücreti değil, işveren/sermaye piyasasının serbestçe belirlediği farklı ve 'gerçek' yani düşük ücretleri esas almayı; kamu yararı ve meslektaşlarımızın korunması gerekliliklerinden uzaklaşmayı tercih etmiştir. Sosyal güvenlik toplumun tüm bireyleri için temel bir hak. Devletin asli görevi sırf birtakım işveren kesimleri rahatsız oluyor diye doğru ve yerinde bir uygulamayı kaldırmak değil aksine sosyal güvenlik hakkının korunması için gerekli düzenlemeleri yapmaktır. Ücretli çalışan mühendis, mimar ve şehir plancısı siz değerli üyelerimizin ücretlerinin SGK'ya eksik bildirimini kayıt dışı istihdama ve emeklilik haklarımızın gaspına yol açacaktır. TMMOB ve bağlı odaları 500 bini aşkın mühendis, mimar ve şehir plancısı çalışanın piyasa tarafından belirlenmiş düşük ücretlerle çalışmaya mahkum ederek bugünü, reel ücret yerine asgari ücret üzerinden prim yatırılmasına olanak verdiği için geleceğini karartacak olan bu tavrını sessizce kabullenmeyecektir."

TMMOB Yönetim Kurulu'nun, başta yeni mezun üyeler olmak üzere ücretli çalışan tüm üyelerin kazanılmış haklarını geri dönülmez biçimde yok edecek olan "tek taraflı fesih" işleminin geri alınması için üye kampanyası yapma kararı aldığı belirtilen mektupta, TMMOB örgütlülüğünün bunun için gerekli tüm girişimlerde bulunacağı vurgulandı. Mektup ekindeki dilekçe örneğinin SGK'ya faks ya da e-posta yoluyla gönderilmesi istenerek, "Şimdi tüm örgüt yöneticilerimize, örgüt birimlerimize ama en önemlisi siz değerli üyelerimize düşen görev, Çalışma ve Sosyal Bakanlığını ve Sosyal Güvenlik Kurumu'nu bu yanlış karardan bir an önce geri dönmeye zorlamak ve bu kapsamda yürütülecek mücadeleye omuz vermektir" denildi.

Kampanya kapsamında il koordinasyon kurulları da, 6 Temmuz 2017 tarihinde SGK önleri ve kent merkezlerinde kitlesel basın açıklamaları gerçekleştirdi. ■